

Fiche: Mededeling Actieplan voor Energie-efficiëntie

Titel: Mededeling van de Commissie “Actieplan voor Energie-efficiëntie: het potentieel realiseren”

Datum Raadsdocument: 24 oktober 2006
Nr Raadsdocument: 14349/06
Nr. Commissiedocument: COM (2006) 545
Eerstverantwoordelijk ministerie: EZ

Behandelingstraject in Brussel: Over het Actieplan heeft een politiek debat plaats gevonden in de VTE-Raad dd. 23 november 2006. Tevens zijn Raadsconclusies inzake dit Actieplan vastgesteld.

Achtergrond, korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

Het Actieplan is het vervolg op het Groenboek Energie-efficiëntie van juni 2005. Dit Groenboek heeft 250 reacties opgeleverd en is uitgebreid besproken, ook in Raadskader. Nederland heeft destijds een Kabinetsreactie opgesteld (25 november 2005, 22112-403). Het Europees Parlement heeft 100 aanbevelingen aangenomen.

Het uitgangspunt van het Actieplan is dat Europa in 2020 een extra besparingspotentieel van 20% zal hebben. Dit potentieel weten markt en maatschappij om verschillende redenen niet uit zichzelf te benutten.

Het actieplan zelf spreekt niet van een *doel* van 20%, maar verwijst op onderdelen, bijv. personenauto's, wel naar bestaande *doelstellingen*. De 20% minder energiegebruik in 2020 is wat volgens enkele studies mogelijk is.

Wel worden op sectoraal niveau maatregelen voorgesteld die samen opgeteld het bereiken van dit doel haalbaar moeten maken. In de sectoren bebouwde omgeving (huishoudens, commercieel, overheidsdiensten), transport, maakindustrie en energieomzetting en – transport betreft het de volgende instrumenten:

- sectorale en horizontale normen (producten, nieuwbouw, energietransformatie en transport),
- prijsinstrumenten om de juiste prijssignalen af te geven (belastingen),
- financieringsinstrumenten voor energiebesparings-investeringen,
- verbetering van de transparantie, kennisoverdracht, verhoging bewustzijn en verandering
gedrag, door middel van campagnes,
- investeringen in R&D en technologie en
- internationale samenwerking

Rechtsbasis van het voorstel: n.v.t., want het betreft een mededeling

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement: n.v.t., want het betreft een mededeling

Instelling nieuw Comitologie-comité: n.v.t., want het betreft een mededeling

Subsidiariteit en proportionaliteit:

Subsidiariteit: Strikt genomen niet van toepassing, het betreft een mededeling. Voor zover tot een beoordeling dient te worden overgegaan luidt het oordeel: positief

Zonder EU-beleid kan Nederland haar nationale energiebesparings-ambities (voor het jaar 2008 en verder gesteld op 1,3% per jaar, voor 2012 en verder op 1,5% per jaar; onderzocht wordt of een verhoging tot 2% haalbaar is) niet waarmaken. Voor het bevorderen van energie-efficiëntie is dan ook een taak weggelegd voor de Europese Unie. Het vaststellen van maatregelen op EU niveau voorkomt distorsies op de interne markt en het creëert een *level playing field*, waarbij alle marktdeelnemers onder gelijke voorwaarden opereren. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan het op EU niveau vaststellen van maatregelen zoals labeling, energie-efficiëntie normen en standaarden voor onder andere huishoudelijke apparaten(inclusief hun *stand-by* verbruik) en voor transport, alsmede criteria voor energie-opwekking.

Proportionaliteit: Strikt genomen niet van toepassing, het betreft een mededeling. Voor zover tot een beoordeling dient te worden overgegaan luidt het oordeel: positief.

De door de Commissie voorgestelde maatregelen passen bij een route om het geschatte potentieel van 20% energiebesparing in 2020 te benutten. De proportionaliteit van het op EU niveau organiseren van voorlichtingscampagnes en de vormgeving van de voorgestelde maatregelen op het gebied van de gebouwde omgeving (vanwege bouwtraditie en klimaatverschillen) is minder voor de hand liggend.

Daar kan de EU volstaan met een globaal kader, waaraan nationale autoriteiten een nadere invulling geven die het best bij de nationale omstandigheden past. In de uitwerking van het actieplan moet hiermee rekening gehouden worden. Verder dient de hoogte van de te verwachten administratieve lasten en handelsbelemmerende effecten bijzondere aandachtspunten te zijn.

Consequenties voor de EU-begroting: geen.

Financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger:

Voorlopig geen. Aangezien het vooralsnog een Actieplan betreft. Het actieplan heeft, afhankelijk van de wijze van uitwerking, financiële, personele en administratieve consequenties.

Vervolgtraject financiële afspraken: n.v.t.

Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid, (informatie over het inschakelen van nationale agentschappen / zelfstandige bestuursorganen e.d., implementatie en uitvoering, notificatie en handhaving en/of sanctionering): n.v.t

Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen) dan wel voorgestelde datum inwerking treding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid: n.v.t., want het betreft een mededeling

Consequenties voor ontwikkelingslanden: In dit stadium nog niet te overzien omdat de te ontwikkelen concrete maatregelen en regelgeving inzake energie-efficiëntie waaraan straks ook producten uit ontwikkelingslanden moeten voldoen om de EU-markt op te kunnen, onbekend zijn.

Nederlandse belangen en eerste algemene standpuntbepaling:

Nederland heeft destijds in de reactie op het Groenboek al om een actief EU-beleid gevraagd. Zonder EU-beleid kan Nederland haar nationale energie-besparings ambities (nu gesteld op 1,5% per jaar, onderzocht wordt of een verhoging tot 2% haalbaar is) niet waarmaken. De eerste reactie van Nederland op het actieplan is dan ook positief.

Het actieplan richt de aandacht op de juiste zaken (labeling, transport, energietransformatie, normen voor apparaten). Het sluit aan op de in de EU breed gevoelde noodzaak tot een ambitieus energie-beleid, onder meer ten behoeve van energievoorzieningszekerheid en de aanpak van klimaatverandering. Nederland vraagt de Commissie om een nadere onderbouwing van het 20% potentieel in 2020 en kijkt uit naar het rapport over het energiebesparingspotentieel per lidstaat. Nederland nodigt de Commissie uit instrumenten te ontwikkelen die het mogelijk maken het potentieel zoveel mogelijk te benutten.

Het Actieplan bestrijkt uitdrukkelijk een 6-jaarstermijn. De Commissie stelt terecht regelmatige *reviews* voor om te bepalen op welke middellange termijn-route we zitten. Indien dit noodzakelijk is kan eventueel aanvullend beleid worden voorgesteld. De Nederlandse Minister-President en zijn Britse ambtsgeenoot Blair hebben bovendien in hun

brief aan Barroso en Vanhanen de Commissie opgeroepen om de voorstellen uit het Actieplan verder uit te werken in ambitieuze maatregelen.

Met betrekking tot in het Actieplan opgenomen voorstel over belastingdifferentiaties (in combinatie met andere instrumenten zoals labeling), stelt Nederland de invoering afhankelijk van de optredende uitvoeringsaspecten, de effectiviteit van dergelijke differentiaties en conformiteit met bestaande WTO-verplichtingen.

Bij de herziening van de richtlijn energiebelastingen zou vooral een betere afstemming tussen dit voorstel en de toepassing van staatssteunregels binnen het milieukader moeten worden nagestreefd. Nederland zou het zeer verwelkomen indien de mogelijkheden tot belastingdifferentiatie in deze richtlijn niet langer onnodig worden belemmerd door de regels in het milieusteunkader.

Nederland zal in de nadere uitwerking van het Actieplan pleiten voor meer prioritering ten aanzien van de inspanningen in de verschillende sectoren die tot hogere energiebesparing leiden.

Tenslotte zitten er op het punt van de administratieve lasten risico's in bepaalde voorgestelde maatregelen, met name in de sfeer van gebouwen-certificering en normering in de bestaande bouw. Nederland zal zich inzetten voor een efficiënte en handhaafbare uitvoering van deze regels, waarbij de administratieve lasten zoveel mogelijk beperkt worden.